

EF hóttir EFTA

Tey seks limalondini í handilssamgonguni EFTA hava fingið greið boð frá EF. Sleppa lastbilar úr EF-londum ikki at koyra um sveitsisku og eysturriksku alpunar, kann EFTA gloyma alt um at fáa atgongd til tann stóra innara marknaðin í EF.

Hetta vóru boðini, sum samráðingar-menninir hjá EFTA fingi í vikuni, tá teir fóru undir enn eitt umfar í teimum drúgvu samráðingunum við EF um eina avtalu, ta sokallaðu EØS-avtaluna.

Hóast hesar tingingar nú hava varað í tvey ár, eru partarnir framvegis ósamdir um mong mál. EF vil ikki geva EFTA-londunum, Svoriki, Finlandi, Noregi, Íslandi, Eysturriki og Sveits beinleiðis medávirkan, tá avgerðir skulu tákast.

Hafturrimóti hevur EFTA lagt fram ein lista við mongum undantøkum frá EF-reglunum, sum ikki verður gingin á móti. Sveits vil m.a. ikki geva innferðarloysi til fremmandaarbeiðarar úr EF-londunum, Ísland vil ikki loyva EF-

skipum at fiska í íslenskum sjógvi og so gott sum øll londini í EFTA ganga við til at avtaka tollmúrarnar í landbúnaðinum.

Men tann stóri trupulleikin beint nú er viðurskiptini í Alpunum. Sveits vil ikki loyva lastbilferarunum úr EF-londunum at koyra gjøgnum landið, og Eysturriki umhugsar tað sama. EF sigur kortanei til at undirskriva eina avtalu við EFTA, so leingi tað ikki fær vissu fyri at kunna brúka vegirnar í hesum londum. Hetta er serliga týðningarmikið fyri transitferðslu í Italia og Grikkalandi.

Umboð fyri EFTA siga við danska blaðið Politiken, at tað er skeiðt av EF at taka ein slíkan spurning við í sáttmálasamráðingarnar.

Ætlanin er at skriva undir eina avtalu í summar, soleiðis at hon kann setast í verk um somu tíð sum innari marknaðurin verður veruleiki í 1993. Men til ta tíð kann vera at fleiri av limalondunum í EFTA longu eru í ferð við at tosa við EF um møgulegan limaskap.

EF-krøv til EFTA

Tað er ikki bara sum at siga tað at gera eina avtalu millum tey seks EFTA-londini og so tann stóra EF-felagsskapin. Samráðingar eru komnar væl áleiðis, men nú hava fleiri av limalondunum hjá EF fingið við í samráðingarpuppleggið hjá EF, at tey ríku EFTA-londini stovna ein grunn, sum skal brúkast til at javna út sosialu og búskaparlígu munirnar millum

tey ríku og tey fátaðu økini í Europa.

Ætlanin er at hesin grunnur skal vera partur av tí nógv umrøddu EØS-avtaluni millum tey 12 EF-londini og tey 6 í EFTA.

Líka síðani samráðingarnar byrjaðu í 1989 millum tey 12 og tey 6 hevur EF kravt, at EFTA-londini skulu gjalda fyri sín atgonguseðil til tann innara marknaðin.

Irak góðtekur friðaruppskot Gorbatsjovs

— men fleiri av teimum sameindu eru sera ivasamir, tí ætlanin er ikki nøktandi

Irak gongur við til at taka seg úr Kuwait uttamt treytir. Hetta vóru boðini irakiski uttanríkisráðharrin hevði við til Moskva seint hóskvöldið, eftir at hava verið í Bagdad og viðgjørt eitt sovjetiskt friðaruppskot saman við Saddam Hussein og hansara næstu ráðgevarum.

Sovjetiska friðaruppskotið er í 8 punktum:

1. Irak ger greitt, at tað fullt og heilt og treytaleyst tekur seg úr Kuwait.
2. Afturtøkan skal byrja dagin eftir, at bardagarnir eru steðgaðir.
3. Afturtøkan skal fara fram innan ein avtalaðan tíðarkarm.
4. Tá Irak hevur tikið ⅓ av sínum herdeildum úr Kuwait, verða ST-sanktionirnar móti Irak settar úr gildi.
5. Straks eftir vápnahvöldina skulu allir krigsfangar leyslatast.
6. Tá allar irakisku herdeildirnar eru farnar úr Kuwait, fara allar ST-samtyktir um Irak úr gildi.
7. Afturtøkan skal vera undir umsjón av londum, sum ikki eru partar av stríðnum og skal vera gjørd eftir reglunum, sum ST setir.
8. Arbeiddið við smálutunum heldur fram til avtalan verður kunngjørd í ST-trygdarráðnum 22. februar.

Nógv lond hava gjørt viðmerkingar til friðaruppskotið. Tað er ógvuliga ymiskt, hvussu tað verður móttikið, men øll eru samd um, at uppskotið er eitt stig á rættari leið.

Men hvørki USA og Bretland eru nøgd við innihaldið í uppskotinum. Hóast Irak sigur, at tað nú vil liva upp til ST-samtyktirnar um at taka seg úr Kuwait treytaleyst, so siga amerikanarar og bretar, at tað kortini fylgja so nógvur treytir við uppskotinum, at teir neyvan fara at góðtaka tað.

Viðst verður á, at Sadd-

am Hussein kemur at varðveita sitt vald og alla sína stóru krigsmaskinu, um uppskotið verður fylgt. Hetta merkir, at hann framvegis fer at vera ein höttan í øllum økinum, og nettupp orsøkin til at senda so nógvur hermenn og útgerð til Saudi Arabia var umframt at frigera Kuwait, eisini at tryggja frið í økinum í framtíðini, siga amerikanarar og bretar.

Bæði Bush og Major halda ikki, at uppskotið er nøktandi í nógvur mátar. Tað sigur m.a. einki um, at Irak skal standa til svars fyri oyðileggingini av Kuwait ella at Irak skal binda seg til at binda frið í økinum.

Uppskotið, siga teir báðir, sigur einki um irakisku annekteringina av Kuwait. Tvørturmóti eru í uppskotinum fleiri treytir, sum Irak hevur sett fram, og sum ikki kunnu góðtakast. Afturtøkan skal sambært ST-samtyktini vera treytaleys.

Niðurstøða teirra er, at hóast uppskotið skal kannast gjølla, so gongur tað ikki ST-samtyktunum á móti og heldur ikki teimum setningum, sum teir sameindu við USA og Bretlandi á odda hava sett

sær.

Eisini hini londini í samgonguni hava gjørt viðmerkingar til uppskotið. Saudi-Arabia og Egyptaland eru varin, men siga, at hetta er eitt stig á rættari leið, men at uppskotið kortini ikki er í tráð við ST-samtyktirnar.

Onnur lond, sum taka undir við Irak, eitt nú Jemen, siga, at vit við hesum uppskotinum kunnu siggja ljósið í endanum av tunnilinum. Eisini Iran og Kina halda uppskotið vera eitt gjøgnumbrot og vóna, at tað kann verða grundarlag fyri friði.

Tað, sum orkymjar teir sameindu, er sum ikki einaferð dupluttýðningurin av øllum, sum Saddam Hussein ger og sigur. Um somu tíð sum hansara uttanríkisráðharrin segði umheiminum frá, at Irak góðtekur eitt friðaruppskot, segði Saddam Hussein í útvarpinum í Bagdad, at Irak fer ikki at geva seg, men at berjast til sigurin er fullkomin.

Umboð fyri teir sameindu siga, at hetta visir jú, at Irak ikki ætlar sær at binda frið, men bara at vinna tíð við at fáa eina

vápnahvöld nú. Vist verður á, at so leingi Saddam Hussein er við valdið og hann hevur heimsins 4. størsta her, so verður hann ein höttan móti sinum grannalondum og eisini móti øllum umheiminum.

Seinnapartin í gjár boði talsmaðurin hjá Gorbatsjov frá, at uppskotið fór at verða lagt fyri trygdarráðið hjá ST longu í gjárvöldið.

Um somu tíð sum russarar við hesum friðaruppskotinum eru við at vinna sær stóra virðing úti í heimi og eisini eru við at fáa nakað av tí ávirkan, teir hava mist í Miðeystri, aftur, økist spenningurin

Íbúð á Argjum

til leigu frá 1. mars.

Tlf. 098945095 ella 10372
aftaná kl. 18.00